

Latvijas starptautiskās atzīšanas simtgade

Publicēts: 11.12.2020.

Ministrija

2021. gada 26. janvārī atzīmējam Latvijas Republikas starptautiskās *de iure* atzīšanas 100. gadskārtu. Pirms 100 gadiem Parīzē šajā datumā pēc Latvijas diplomātu divu gadu mērķtiecīga darba Pirmā Pasaules kara uzvarētāji jeb Antantes valstis - Apvienotā Karaliste, Beļģija, Francija, Itālija, Japāna - pieņēma lēmumu par Latvijas starptautisku atzīšanu. Tam bija izšķiroša loma, Latvijai apliecinot sevi kā pilnībā neatkarīgu valsti un veidojot diplomātiskās attiecības ar citām valstīm.

Kopš Latvijas valsts proklamēšanas 1918. gada 18. novembrī mūsu diplomāti centušies panākt, lai lielvalstis atzītu Latviju *de iure*. 1920. gadā tas kļuva par Baltijas valstu valdību un diplomātu galveno ārpolitisko uzdevumu.

1921. gada 21. janvārī Latvijas diplomāti iesniedza notas Francijas, Lielbritānijas, Itālijas, Beļģijas un Japānas valdībai ar lūgumu atzīt Latviju *de iure*.

1921. gada 26. janvārī plkst. 17.00 Latvijas pārstāvis Parīzē Oļģerts Grosvalds saņēma apstiprinājumu no Francijas Ārlietu ministrijas, ka Latvija ir atzīta *de iure*. Turpmākajās dienās Latviju atzina arī virkne citu valstu Eiropas un pasaules valstu. Panāktā atzīšana noslēdza ļoti smago un sarežģīto Latvijas valsts veidošanas procesu.

De iure atzīšana nozīmēja, ka valsts ir kļuvusi par starptautisko tiesību subjektu, tai ir neatsaucams un pastāvīgs raksturs. Tagad uz Latviju pilnībā attiecas 1815. gada Vīnes konvencija par diplomātiskajām attiecībām. Latvija varēja dibināt diplomātiskās attiecības ar ārvalstīm, iecelt ārkārtējos sūtņus un pilnvarotos ministrus, pievienoties starptautiskajām kolektīvajām konvencijām, slēgt daudzpusējos līgumus, kā arī kā pilntiesīga locekle piedalīties starptautiskajās konferencēs, organizēt un piedalīties starpvalstu apspriedēs.

[2021. gadā Latvija atzīmēs diplomātisko attiecību simtgadi ar virkni valstu](#)

Arī pēc neatkarības zaudēšanas *de facto* 1940. gadā Latvijas valsts kā starptautisko tiesību subjekts pastāvēja līdz pilnīgai Latvijas Republikas neatkarības atjaunošanai 1991. gada augustā.

Pēc 1940. gada okupācijas ārlietu dienests bija vienīgā Latvijas Republikas valsts varas institūcija, kura turpināja pildīt funkcijas, pārstāvot valsti starptautiski. ASV, Lielbritānijā, Argentīnā un Šveicē darbu turpināja Latvijas diplomātiskās un konsulārās pārstāvniecības, kas ir bezprecedenta gadījums pasaules diplomātijas vēsturē. Uzturot dzīvu ideju par Latvijas neatkarību un aktīvi to aizstāvēt starptautiskajā politikā, Latvijas diplomāti un trimdas sabiedriskās organizācijas deva ievērojamu ieguldījumu valstiskās neatkarības atgūšanā.

Pēc 1990. gada 4. maija "Deklarācijas par Latvijas Republikas neatkarības atjaunošanu" pieņemšanas Augstākā Padome izveidoja jaunu Ministru padomi un 22. maijā iecēla ārlietu ministru. Sākās ārlietu dienesta atjaunošana.

1991. gada augustā Latvija atguva pilnīgu neatkarību, un aizsākās valsts pilntiesīga iekļaušanās starptautiskajos procesos.

Šobrīd Latvijai ir [divpusējas diplomātiskās attiecības ar 191 valsti](#).

Pirmsokupācijas periodā starptautiskās *de iure* atzīšanas diena 26. janvāris bija valsts svētki Latvijā līdzvērtīgi 18. novembrim, kas Latvijas iedzīvotāju vēsturiskajā apziņā ir valsts dzimšanas diena.

Mūsdienās Ārlietu ministrija ir iedibinājusi tradīciju šo dienu dēvēt arī par Diplomātu dienu, novērtējot diplomātisko pārstāvju pašreizējā un mērķtiecīgā darbu Latvijas valsts izveidošanā un tās starptautiskajā atzīšanā.

[Infografika par Latvijas starptautisko atzīšanu.](#)

<https://www.mfa.gov.lv/lv/jaunums/latvijas-starptautiskas-atzisanas-simtgade>